

MIPI Tusaat

oktobari 2011

nr. 3

Imai:

Pilersaarut meeqqat ataatsimii-titaliaat	2
ICASS VII	5
Meeqqat illuat	6
Imigassaq pillugu isumasioqatigiinneq – isummertarnernik allanngortitsivissanngorpoq	8

Normumi uani:

Pilersaarut
meeqqat
ataatsimii-
titaliaat

2

Meeqqat
illuat

5

INGERLATAQ
MEEQQAT
OQALLIFFIAT

Eqqaamassavat illit nammineq
isummernissannut pisinnaatitaaf-
feqaravit, tusarnegarnissannullu
pisinnaatitaaffeqarlutit!

Tilmeld dig vores nyheds-
brev. Send en mail med
ordet "Tilmelding" i emnefel-
tet til mipi@nanoq.gl

Pilersaarut meeqqat ataatsimiititaliaat

Kalaallit Nunaat Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaat naapertorlugu meeqqat inuusuttullu pillugit suliat taakkununga attuumasuteqartut suliarineqartussaattillugit meeqqat inuusuttullu isumaannik tusarniaasussaattitaapput. Taamaattumik MIPI-p meeqqat inuusuttullu ataatsimiititaliaannik pilersitsinissaq sivisuumik kissaatigivaa; taamaalilluni meeqqat inuusuttullu pillugit aalajangiisoqartussaattillugu taakkuninnga oqinnerusumik peqataatitsisarnissaq anguneqarsinnaaniassamat.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissivimmik, Meeqqat oqaaseqartartuanik taaguusikkamik, pilersitsinissamik eqqarsaateqarnermi meeqqat ataatsimiititaliaannik pilersitsinissaq aammaarluni eqqarsaatersuutigineqalerpoq.

Isumaginninnermut naalackersuisoqarfiusimasup kajungissaarineratigut kiisalu tapersuineratigut meeqqat ataatsimiititaliaata meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissivik siullertut eqqartugassarisussaassavaa. Meeqqat ataatsimiititaliaannik pilersitsinissamik pilersaaruteqarneq piffissaalatsineq

peqqutigalugu pilersaarut allanngortinneqassasoq ima siunnersuuteqartoqarpoq; meeqqat inuusuttullu quliniit 25-inut ukiullit tamarmik peqataaffigisinaasaannik apersuisoqassasoq. Taassuma saniatigut kommuneni sisamaasuni tamani illoqarfinni nunaqarfinnilu toqqartukkani meeqqat inuusuttullu peqataaffigisaannik apersuisoqarpoq. Apersuinermit tassani meeqqat inuusuttullu 800-it missaanniittut peqataapput.

Meeqqat pisinnaatitaaffinik sullissivimmik pilersitsisoqarnissaannik isumassarsiaq isumassarsialatsiaanersoq meeqqat inuusuttullu isumasiorneqaramik peqataasut tamangajammik akuersillutik akissuteqarput. Qulequttat immikkut ittut akissutini uteqattaarneqarput:

- Meeqqat inuusuttullu inuttut ajornartorsiuteqartut
- Sunngiffimmi sammisassat
- Paasititsiniaaneq/ siunnersorneqarneq
- Pinaveersaartitsineq
- Ilinniartitaaneq
- Meeqqat inuusuttullu aalajangiinnermi peqataatinneqartarnissaat

Inuttut ajornartorsiutit

Peqataasut amerlanersai isumaqarput Meeqqat oqaaseqartartuata meeqqat inuusuttullu inuttut ajornartorsiuteqartut ikiorsiiviginissaannik pingaartitsisariaqartoq. Ajornartorsiutit makkua taak-kartorpaat;

- Imigassamik atornerluinermillu ajornartorsiutit malitsigisartagaat
- Aningaasaqarnikkut ajornartorsiorneq – meeqqat inuusuttullu ilaat akuttunngitsunik perlilertarneq misigisarpaat
- Peroriartornermi toqqissisimanginneq, isumasorneqannginneq, aalajaatsunik avatangiiseqannginneq aamma ataqqineqannginneq

Sunngiffimmi sammisassat

Sunngiffimmi illup iluani silamilu sammisassat akissutini maqaasineqartut aamma erserpoq, assersuutigalugu: Klubbi, filmertarfik, naluttarfik, assileriffik/filmiliorfik/nipilersorfik aamma timersortarfik, pinnguarterfiit, timersorfissat, trampoliinerfissat, histerfissat il.il. amigaatit taagorneqarput. Peqataasut uteqattaartuarpaat susassaaleqisarnertik sumiiffissaminnillu amigaateqartarnertik.

Paasititsiniaaneq aamma siunnersorneqarneq

Peqataasut nukarliunerusut paasissutissineqartarnissaq siunnersorneqartarnissamillu pisariaqartitsineq taakkartorneqarpoq. Peqataasut angajullit eqqartukkanik aalajangersimasunik ilisimasaqarfigissallugit pisariaqartitamisut isigisaminnik namminneq ujartuisinnaanertik pikkoriffinerorpassipaat. Taamaattumik peqataasut angajullit, nukarliunerusut paasitineqartarnissaminnik siunnersorneqartarnissaminnillu pisariaqartitsinerisuulli inngillat. Paasititsiniaaffineqartarnissaminnik aamma siunnersorneqartarnissaminnik ataatsimutisigalugu peqataasut akissutaannipisariaqartitsinatik oqaatigaat. Qulequtaq aalajangersimasoq immikkut ittumik paasisaqarfigissallugu pisariaqartinneqarpoq: meeqqat inuusuttullu pisinnaatitaaffii pillugit paasitineqarnissaq siunnersorneqarnissarlu kiisalu meeqqat inuusuttullu pisinnaatitaaffiik malittarisassat malinneqarnissaannik qulakkeerinninnissaq.

Pinaveersaartiineq

Peqataasut akulliit Meeqqat oqaaseqartartuanit pi-

naveersaartitsinerup immikkut ittumik sammineqartariaqarnera pingaartutut isigaat. Ilaatigut makku siunnersuutigaat: atornerluinermik ajornartorsiutit pinaveersimatinneqarnissaat – assersuutigalugu imigassamik aamma aanngaajarniutinik allanik, meeqqat peqqinnissaanik qulakkeerinnineq – assersuutigalugu pitsaanerusunik atuarfimmil nerisaqartarneq aamma qinngasaarisarnerup akorniarneqarnissaa.

Ilinniartitaaneq

Peqataasut angajullit sammisap aalajangersimasup immikkut sammineqarnerunissaanik pisariaqartitsinertik oqariartuutigaat; ilinniartitaaneq pillugu. Assersuutigalugu makku kissaatigaat:

- Pitsaanerusumik ilinniartitaanissamik periarfissat
- Ilinniaqqinnissamik kajungissaarneqartarnissaq aamma ilitersorneqartarnissaq
- Ilinniarfeqarfinni piginnaasaqarluartunik ilinniartitsisoqarnissaq

Peqataatitaasarneq

Meeqqat inuusuttullu pillugit aalajangiisoqassatillugu aalajangeeqataatinneqarnerunissartik peqataasut ujartorpaat. Meeqqat inuusuttullu pillugit aalajangiisoqassatillugu soqutigisatik kissaatillu apequtiginneqarneq ajormata tusarneqarneq ajornertik erseqqissarpaat. Peqataasut angajullit ingammik erseqqissarpaat naalakkersuinnikkut aalajangiisoqassatillugu inuusuttut peqataatinneqartariaqartut taamaaliornikkut namminneq atukkatik pillugit peqataatinneqartarniassagamik. Peqataasut angajullit aamma kissaatigaat inuusuttut, naalakkersuinnermik suliaqartut kiisalu oqartussat allat akornanni attaveqatigiinnerup pitsanngorsarneqarnissaa. Naatsumik oqaatigalugu tassa imaappoq; peqataasut makkunanga kissaateqarput:

- Tusartigut! – inersimasut meeqqat inuusuttullu pisariaqartitaannik soqutigisaannillu soqutigininnerusariaqarput
- Aalajangiisoqassatillugu peqataatinneqarnerunissaq
- Naalakkersuinnermik suliaqartut/oqartussat inuusuttullu namminneq akornanni pitsaanerusumik aqqissuussaaneerusumillu attaveqatiginneq

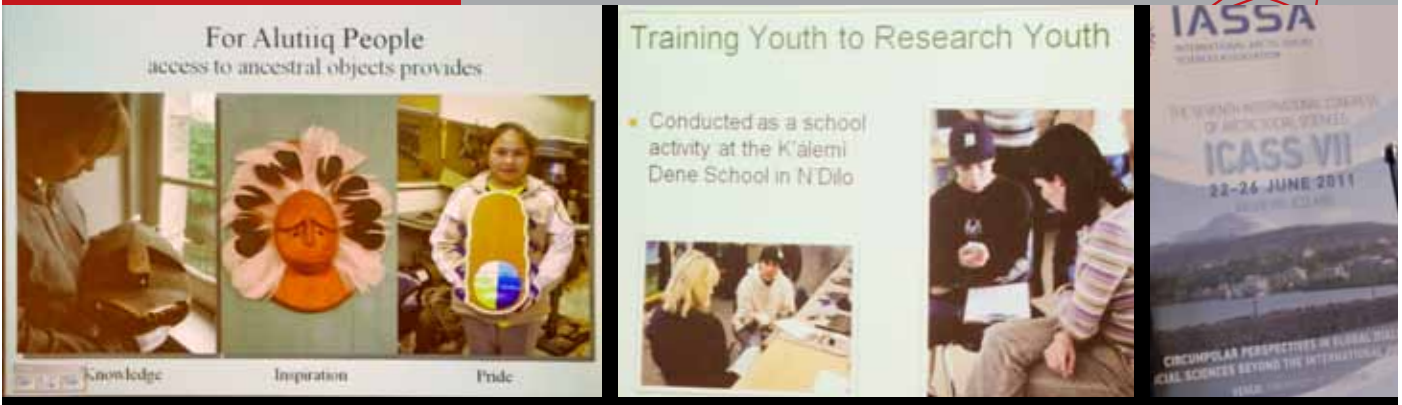
Peqataasut oqaaseqaatai pineqartunut attuumassuteqartut

Oqaaseqaatit ataasiakkaat qulequttap aalajangersimasup ataatsip ataanut inissinneqanngillat, taamaattorli meeqqat pingaartutut isigisaannut ilaammata ilanngunneqarlutik. Akissummi ataatsimi assersuut ataaseq; meeqqat illoqarfinniittut nunaqarfimmiittullu assigiinngitsumik pineqartariaqanngillat. Pissutsit piviusut naapertorlugit meeqqat nunaqarfimmiut meeqqanit illoqarfimmiunit assigiimmik atugaqanngillat periarfissaqaratillu, taamaallutik nunaqarfimmiut piginnaasatik imaluunniit sinnattutik illoqarfimmiutuulli piviusunngortissinnaaneq ajorpaat, tamannami pisinnaati-taaffigaluarmissuk ajornartorsiutaavoq. Akissut taanna immikkut illuinnartuugaluartoq pineqartumut attuumassuteqarluninartuuvoq taamaattumillu ilanngunneqartariaqarluni. Allat maluginiarpaat atuarfitsik nungullarsimasut aqqissorneqarnissaminnullu pisariaqartitsisut. Atuarfiit meeqqat inuusuttullu suliffiitut isigineqartariaqarput taamaattumillu inersimasut sulliviini avatangiisit piumasqaataatut piumasqaateqartinneqartariaqarlutik.

Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu apersorneqarlutik misissuiffiqineqarnerat una tusaatis-satut tiguneqarumaartoq MIPI-p neriuutigaa taa-

maalilluni meeqqanik inuusuttunillu sullissivissap suliarineqarnerani meeqqat inuusuttullu pisariaqartitamitut kissaatigisamissullu taagornikuusaat ilanngunneqarsinnaaniassammata. Meeqqanik inuusuttunillu sullissivissap ilusilersorneqarnerani taakku namminneq pisinnaatitaaffiitik soqutigisatillu suliarineqartussaammata peqataatinneqarsimasutut misigisimatinneqarnissaat immikkut ittumik nuannersuussagaluarpog. Taama pingip-pat sullissivissaq inersimasut isumassarsiaattut aammaarluni isigineqassaaq, meeqqat inuusuttullu arlaannaatigulluunniit sunniivigisimanagu misiginnginniassammata.

Peqataasut akissutaat aallaavigalugit MIPI nalunaarusioreerpoq; taannalu inersimasut meeqqanik inuusuttunillu soqutiginnuttunut saaffiginnittuuvoq. Taassuma saniatigut allagartaliortoqarpoq tasungalu atasumik "nalunaarusiortoqarluni" atugaaqqamik; pilersaarummut atatillugu meeqqat namminneq isumaat aallaavigalugit meeqqanut nalunaarutaasunik. Taaneqartoq kingulleq Kalaallit Nunaanni atuarfeqarfinnut tamanut nassiunneqarumaarpoq. Nalunaarusiat tamarmik MIPI-p nittartagaaniippot, uani alakkarneqarsinnaallutik: www.mipi.gl. Pilersaarut pillugu apeqquteqaatit suulluunniit MIPI-p allattoqarfianut saaffiginnis-sutaasinnaapput.

ICASS VII

MIPI ICASS-imi aammaarluni ukioq manna peqataavoq – International Congress of Arctic Social Sciences. Island-imi 22. – 26. juni isumasioqatigiittoqarpoq. MIPI ICASS-imi marlunnik siunertaqarluni peqataavoq – siullertut isumaginninnermik misissuilluni ilisimalikkat kingulliit MIPI-p sulineranut sunniuteqarneranullu attuumassuteqartut tulluus-sarusullugit. Aappaattut meeqqat inuusuttullu isumaginninnikkut ilisimatusarnermi qulequtaralugit misissuinermi MIPI-p nammineq paasisimasani isumasioqatigiinnermi tapiliukkusullugit peqataataqarpoq.

MIPI-p nammineq qulequttat marluk isumasioqatigiinnermi saqqummiuppai – MIPI pillugu paasisutissat aamma MIPI-p nalunaarusiaa ataaseq: *Kalaallit Nunaanni meeqqat inuunermi atugarisaat*. Taakku saniatigut Jean-Michel Huctin-ip, Uummannami Meeqqat angerlarsimaffianneersup, suliani oqaluttuarai. Oqaluttuarnermi ilaati-gut paasinarsivoq meeqqat angerlarsimaffianni meeqqat pinngortitaq ileqqutoqqat malillugit qanillugu angallaneqartarnertik pillugu nuannaartorujussuusartut iluaqutigisarlugulu. Oqaluttuarnermi tapertatut Uummannami meeqqat angerlarsimaffiat pillugu filmiliaq ataaseq takutinneqarpoq. Taamatuttaaq Jean-Michel Huctin-ip isumasioqatigiinnermi filmi *Inuk* takutippaa. Filmimi Inuk, nukappi-araq inuusuttoq Nuummi anaanamini imerajuttumi najugaqartoq oqaluttuarineqarpoq. Angutaa Inuk mikisuusoq ajutoornikkut toquvoq. Anaanaasup ajornartorsiutai Inuk-mmut soorunami kinguneqarput, naggataagullu Uummannami meeqqat angerlarsimaffianni inissinneqarnissaminik neqeroorfigitippoq. Filmii pitsaasuuvoq; kalaallit allanngoriartornermi artorsaraluarlutik sanngiitsuunnginnerinik takutitsisuulluni.

Mette Raaschou-p Nuummi Ilimmarfimmi suliani aamma saqqummiuppai. Mette Raaschous naaper-

torlugu Kalaallit Nunaata qanga nunasiaasimanera inuusuttut ilisimasaanniippallaarunnaarsimasoq misissuinerup takutippaa. Qangatut nikanartut inissisimarusunngillat paarlattuanilli siunis-sami periarfissaqartutut imminnut isigerusullutik. Tulliullugu Chukotka-miut inuusuttut nunat tamalaat inuusuttortaasa Rusland-imi upernaarsioqatigiinnerini peqataanissaminik periarfissaat misigisaallu Oxana Yashchenkos-ip saqqummiuppaa. Chukotka-mi inuusuttut aningaasaliisussarsiornissartik assut ajornartorsiutigisinnaasarpaat, soorlu angalanermut tunngatillugu. Taamaattumik Rusland-imi inuusuttutuulli peqataanissaminut periarfissaqarneq ajorput taassumalu allanngortinnissaanut iliuuseqartarneq naammaneq ajorluni. Taakkua saniatigut Chukotka-mi inuusuttut Rusland-imi inuusuttunut inooriaatsimikkut imminnut naleqqussornissartik ajornakusoortittarpaat tunngaviumumik atugarisaat assigiinngitsorujussuusar-mata.

MIPI-p saqqummiussinerata saniatigut meeqqat inuusuttullu pillugit saqqummiussat siammasis-sorujussuuppup. Taanna toqqammavigalugu Kalaallit Nunaanniinnaanngitsoq nunanili tamalaani meeqqat inuusuttullu atugarisaasa misissuiffi-gineqarnerunissaat pisariaqartinneqartoq erserpoq. Meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasat isumasioqatigiinnermi erseqqissumik saqqummiunneqartarput aamma issittumi misissuinerit saqqummiussorneqarlutik taamaalluni MIPI-p peqataatitaqarneratigut taakku pingaarutilim-mik ilisimasaqarfineqarneri qulakkeerneqarpoq. ICASS pillugu paasisutissat amerlanerit uani atuarsinnaavatit:

<http://www.iassa.org/programme>. Taassuma saniatigut MIPI-p angalatitaqarnini pillugu nalunaarusiorpoq. MIPI-p saqqummiussat peqataaffigisai tamaasa nittartakkatsinni uani www.mipi.gl-mi atuarsinnaavatit.

Meeqqat illuat

Nuna tamakkerlugu meeqqat inuusuttullu kingua-assiutimikkut atornerlunneqarsimasut qitiusumik sullisiviast – ulluinnarni meeqqat illuannik taagorneqartoq – augustip ulluisa aqqaneq-aappaanni Nuummi ammarneqarpoq. Meeqqat illuannik pilersitsiniarneq ukiorpasuarini suliarineqarpoq. Meeqqat inuusuttullu kinguaassiutimikkut atornerlunneqarsimasut ataatsimoorussilluni iliuuseqarfiginiarlugit 1999-imi isumasioqatigiisitsisoqarpoq, tamaniimiillu meeqqat illuannik pilersitsinissamik eqqarsaasersortoqalerpoq. Kulturikkut illorsuarmi Katuaq-mi ukiut qulit matuma siorna isumasioqatigiittoqarqippoq, tassanilu islandimiut periusiat mallillugu Kalaallit Nunaanni meeqqanut illuliornissaq siunnersuutigineqarpoq.

Taaguut Meeqqat Illuat nunani avannarlerni atornerarpoq (Island, Norge aamma Sverige) pisortat assigiinngitsut aamma immikkoortortaqarfiit akimorlugit sullissisut ataqatigiissillugit suleqatigiisitaata nassuiaataa taama taagorneqarpoq. Taaguut taanna amerikamiut suleriaasianneersuuvog ima taaguutilimmeersuugami; *Children's Advocacy Center*, taannalu 1980-ikkunniilli suleriaaseq atuuttuuvog. Tunngaviusumik anguniagaq tassaavog; meeraq kinguaassiutimigut atornerlunneqareersimatillugu meeraq qitiutillugu suleqatigalugulu aamma meeraq aallaavigalugu nakorsaqarfiit, tarnip pissusaanik ilisimasallit aamma inatsisitigut misissuinerit suliarineqartartassasut.

Matumik ataatsimik issaveqarneq tunngavigalugu sullissisoqarpoq, tassa imaappog; illumut ataatsimut meeqqat ilaqutariillu saaffiginissinnaapput tassanilu immikkut ilisimasallit suliaqarfiit akimorlugit sulisut ikiuinissaminnut piareersimasarput.

MIPI-p Annalise Rust, qitiusumik pisortaq, Kalaallit Nunaanni meeqqat illuannik nutaamik pilersitsineq tusarniutigalugu oqaloqatigaa. Annalise Rust tarnip pissusaanik immikkut ilinniarsimasuuvog siusinnerusukkullu Rigshospitalip kinguaassiutimikkut atornerlunneqarsimasut qitiusumik sullissiviani sulisimalluni. Tassani 13-iniit 16-inut ukiullit kinguaassiutimikkut atornerlunneqarsimasut immikkoortortaqarfiit akimorlugit pinasuartumik katsorsaanermik ilaatigut suliaqarsimavog.

Annalise Rust oqarpoq, Meeqqat illuat arlalinnik neqerooruteqarsinaasoq, soorlu makku:

- Ilisimasanik katersineq, Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu kinguaassiutimikkut atornerlunneqarsimasutut ilisimaneqartut nalunaarsorlugit aamma ilisimasanik qitiusumik katersuiffimmik pilersitsineq ilanngullugu
- Meeqqat inuusuttullu kinguaassiutimikkut atornerlunneqarsimasut suliaqarfiit akimorlugit misissuiffigineri aammalu katsorsarneri
- Ilinniarsimasunik ilinniartitsineq, siunnersuineq aamma ilisimalersimasanik imajaqaqatigiitarneq

Ilisimasanik suliaqarneq, Annalise naapertorlugu, Meeqqat illuannut pingaaruteqartorujussuovoq. Meeqqat illuanni immikkoortortaqaarfimmi ilisimasanik katersinissamik siunertaqartumi sulisut tassani sulisariaqassapput ilisimasaminnillu sullissisunut attuumassuteqarsinnaasunut kiisalu inuiaqatigiinni innuttaasunut sinnerinut siammar-saasuussallutik – taamaalilluni immikkoortortaqa-fik taanna MIPI-mut eqqaanartorujussuarmik suliaqassaaq, taamaattorli MIPI-p suliarisartagaanut naleqqiullugu qulequtaq aalajangersimasooq sam-mineruinnartussaassallugu. Ilisimasanik suliaqar-nermut ilaasussaavoq meeqqat illuat pillugu qitiu-sumik ilisimasanik katersivimmik pilersitsinissaq. Meeqqat illuannik atuisut pissarsiaat tassani ilaa-tigut nalunaarsorneqartassallutik.

Meeqqat illuanni meeqqat inuusuttullu kinguaas-siutimikkut atonerlunneqarsimasinnaaneriniq pasittaassat misissuiffigineqarsinnaassapput. Mi-sissuineranut taakkununga ilanngullugu katsor-saasoqarsinnaasassaaq; kanngutsaatsuliorfigine-qarsimasooq immiini aammali taassuma ilaqutai ikinngutaalu katsorsartissinnaassapput. Meeqqat illuanni qitiusumik katsorsartinnissamik neqeroo-rut ataaseq tassaassaaq eqimattanngorluni katsor-sartissinnaaneq – tassani atonerlunneqarsimasut ataatsimoorlutik katsorsartinnissaminnik neqeroo-figitittassapput.

Annalise-p naggasiullugu oqaluttuaraa pingaarner-tut suliasartik sunaanersoq; sullissisunik siunner-suineq aamma ilitsersuineq suliarisassagamikku. Meeqqat illuat Nuummi inissisimavoq, taamaattoq sinerissami atorfillit, assersuutigalugu kommuneni aamma peqqinnissaqarfinni atorfillit, meeqqanik inuusuttunillu kinguaassiutimikkut atonerlun-neqarsimasunik sullissineranni tapersersornissaat suliasat pingaarnerit ilagissavaat. Tapersersuineq tamanna ilaatigut ima pisassaaq; Meeqqat illuanni sulisut angalallutik sinerissami sullissisut imaa-jaaqatigiartortassavaat najugaannilu ilinniartit-tassallugit.

Qitiusumik sullissivittaap taakkunanga tamanit neqerooruteqalersinnaaneranut illumi avataanilu aalajangersimasunik sulisoqartariaqassaaq, mak-kunanga:

AALAJANGERSIMASUMIK SULISUT (Meeqqat illuanniittut)

Qitiusumi pisortaq
(tarnip pissusaanik immikkut ilinniagalik)

Tarnip pissusaanik immikkut
ilisimasalik katsorsaasartooq

Peqqissaasoq

Allaffimmioq
(Allatsi)

Aalajangersimasumik sulisut ilinniarsimasunik sullissisussanik, illup avataani sulisunik, sule-qataalernissamat kajungilersitsisinnaassapput. Kajungerlutillu sulilerusuttut suliassaat pisaria-qartinneqaleraangata Meeqqat illuannut nuutsin-neqartassallutik.

Kinguaassiutimikkut atonerlunneqarsimasut toq-qaannartumik Meeqqat illuannut saaffiginnittar-nissaat siunertaanngilaq – nalinginnaasumik saaf-figinninneq ima pisassaaq: kommune (kommunemut nalunaaruteqartoqarnera tunngavigalugu), peqqin-nissaqarfik (nakorsaq imaluunniit napparsimavik) imaluunniit politiiit (politiinut tinniussisoqarnera ilaatigut peqqutigalugu). Tamanna imatut paasi-neqassaaq: Suliaq *ingerlatillugu* Meeqqat illuan-nit pingaarnertut suliarineqartussaavoq. Suliaq *si-oqqullugu* pinaveersaartitsilluni suliaqartoqassaaq kiisalu suliap naammassinerata *kingorna* katsor-saaqqinneq suliamillu malinnaaneq pingaarnertut kommunemit suliarineqartartussaavoq.

Meeqqat illuat pilersinneqareeraluartoq misiliilluni taamaattumik illoqartitsineq sulii pivoq. Meeqqat illuat ukiut marluk qaangiuppata arlaannaannul-luunniit attuumassuteqanngitsumit nalilersorne-qartussaavoq. Meeqqat illuata pilersinneqarneraniit nalilersuisoqarnissaata tungaanut unammilligassat akornutaasullu nalilersuinermi ilaatigut qulaajar-neqartussaapput. Qulaajakkat aallaavigalugit eqi-mattat pingaarnertut sullinniarneqartussat, illumi sulisut, misissueriaatsit aamma katsorsaariaatsit, suleqatigeeriaatsit, nalunaarsuisarnerit il.il. nali-lersorneqartussaassapput.

MIPI-p Meeqqat illutaavat tikilluaqquaa suleqati-gilluarnissaalu qilanaaralugu. Meeqqat illuat pil-lugu paasisaqarnerorusukkuuit Annalise Rust ug-guuna attaveqarfigisinnaavat: anru@nanoq.gl

Imigassaq pillugu isumasioqatigiinneq – isummertarnernik allanngortitsivissanngorpoq

Imigassaq pillugu september 2011-imi ulluni pingasuni isumasioqatigiinnermi MIPI peqataavoq. Isumasioqatigiinneq Peqqissutsimut Naalakkersuisumit kiisalu Imigassamut Ikiaroornartullu pillugit siunnersuisooqatigiinnit aaqqissorneqarpoq. Imigassartortarnerup siunissami iliuseqarfigineqartarnissaanik innersuusiornissaq isumasioqatigiinnermi siunertaavoq. Inuiaqatigiinni imigassartortariaatsip oqallisigineqartuarnissaa qulakkeerniarlugu nutaamik eqqarsarnej aamma isummanik allannguinnissaq pingaarnertut qulequtarineqarput. Taakku saniatigut naalakkersuisoqarfiit akimorlugit suleqatigiisitamik pilersitsisoqarpoq; isumasioqatigiinnermi oqallisigineqartut innersuussutillu piviusunngortinniarnissaannik suliaqartusanik. Isumasioqatigiinnerup ingerlanerani saqqummiussisoqartarlunilu eqimattanngorluni oqallititsisoqartarpoq. Taakkulu toqqaannartumik imaluunniit toqqaannangikkaluamik meeqqanut inuusuttunullu arlalitsigut attuumassuteqarput, soorlu imatut:

Kalaallit Nunaanni imigassartortarnerup inooqatigiinnermut sunniutigisartagai (Amalie Lynge Pedersen & Inuk Bourup-Nielsen),

- *Atuarfeqarfiup imigassaq aanngaajaarniutillu pillugit iliusai suliniutaalu* (Hans Peter Broberg),
- *Suliniutip”siusinaartumik iliuseqarneq”-up misilittagariligai, naartusut ilaqutaasalu imigassamik atuinerat eqqarsaatigalugu* (Birgit Hansen)
- *Kommuunini aangaajaarniutit pillugit suliniutit – aammalu sumiiffinni ataqatigiissaarineq* (Bolette Stenskov, Line Dalentoft & Arnaq Brønlund).

MIPI-p eqimattanngorluni oqallititsinerit 13-iusunit pingasut peqataaffigai: 1) *Imigassartoriaatsimut kulturi qanorlu ilinniarfigisinnaavarput?* 2) *Atuarfiit aanngaajaarniutit pillugit atuartitsinnermi misilittagaat, siunissamullu kissaatit* kiisalu 3) *Nuna tamakkerlugu imigassanik piseqqusaarutit – sukate-riffigineqassappat?*

Imeriaaseq pillugu eqimattanngorluni suliaqarnermi assigiinngitsunik innersuussuteqartoqarpoq; ataasiakkaallu uani taaneqassapput. Siullertut pasissutissanik amerlanerusunik paasissutissiisooqartarnissaa pisariaqartinneqarpoq kiisalu meeqqat inuusuttullu akornanni isummat allanngortinneqarnissaat pisariaqartinneqarluni. Aappaattut sam-

misassaqartitsinerni imigassartalinni sammisassat pisariaqartinneqartarneri erseqqissaassutigineqarpoq; soorlu pinngortitaminnerni, timersornerni aammalu kulturi aallaavigalugu sammisaaqartitsinerit. Naggataagullu inuusuttut imigassaq pillugu isumasioqatigiisinneqarnissaat siunnersuutigineqarluni.

Atuarfeqarfiup misilittagai pillugit eqimattanngorluni suliaqarnermi eqqarsaatigilluakkanik arlalinnik siunnersuuteqartoqarpoq; misigissutsit itinerusumik oqallisigineqartarnissaannik periarfisaqarnerulerneq, ilinniartitsisut qaffasinnerusumik peqqissuseq pinaveersaartitsinerlu qulequtsiullugit ilinniagaqartitaasalernissaat (diplomuddannelse atorlugu) aamma atuartitsissutit kalaallisuujuunissaat siunnersuutigineqarput.

Nuna tamakkerlugu imigassap ussassaarutigineqartarnera pillugu eqimattanngorluni suliaqarnermi makku isumaqatigiissutigineqarput:

- Pisiniarfiit aamma neriniartarfiit avataanni imigassanik aalakoornartortalinnik ussassaaruteqaqqusaajunnaassapput.
- Allagartarsuit/nivinngakkat imigassamut attuumassuteqartut atuarfeqarfiit, ilinniarfeqarfiit, ilinniartut inissiaasa assigisaasalu eqqaanni nivinngatitarnissaanik inerteqquteqartoqassasoq aamma kissaateqartoqarpoq.
- Imigassat aalakoornartortallit nioqqutigineqarnerini mianersoqqussusiisarnissaq, tupap tuniniarneqarneranisut, naggataatigut aamma siunnersuutigineqarpoq.

MIPI-p isumasioqatigiinneq pillugu nalunaarsiaa atuarsinnaavat uani nittartakkatsinniittoq: www.mipi.gl. Eqimattanngorluni sulinerit aamma saqqummiussat allat kiisalu paasissutissat amerlanerusut uani Tusaat/Nyt-imi naatsumik allaaserineqatsiartut ilaatigut tassani atuarsinnaavatit. Naggataatigullu isumasioqatigiinneq pillugu paasissutissat sukumiinerusut uani atuarsinnaavatit: www.paarisa.gl. Taakku saniatigut MIPI-mut apequtissaqaruit attaveqarfigissalluta tikillu-aqqusaavutit.

